

Maríu saga : Isl. perg. 8:o 1

HS Isl. perg. 8:o 1

National Library
of Sweden

En huerre hemm þer hon bad. hapande þā heim med
 þer tok hans þussru þomigha udr hēne þaande
 þā emka þou hemm til þofst gōmslu. En hon gōm
 de os uppoftrade þuettum med þā mþlu gaurm
 gepe ok gōmka. at þoar hueri þenar egmigha þon
 matte hon eigne þerr ne þamar gā hon þlyde
 allan lausleka ok galōsse. En uar oyt at þēu ok þ
 þer biðande. þū þome þande sem þer þ. lettar
 þ en udr ap nru hem at þresta ok þkoma. a þē
 na hatt. at þa riddari sem a gardenū uar brodr þer
 uoldughā þā ce hon uar med. lagde mþla elþen
 upp a þā biðande þenū m. blidian orðu ok morghu
 þuettum. sagdez þā uilia m. þustapligu þamba
 de g al þussrōm tala hūum þū suarade þā sag

Maria - Saga

de h' elsa medr reme aft sak stus brodur en nertade
pultbomliga h'm at giptar ne h' pultia ga h'm
Nu sem h' ser s'k sua p'smadan ok ap heu suidan
hugfar h' pegar at ga heu huar ult er h'ma oðlan
de heu p'toma t' til danda dægha ema nat ap s'eg
upstande ok paghat til gangande sem hon liggi t'
p'ma suemē h' brodur son i h'enar padme bode s'ar
sopande sem h' ser s' gyp h' peg ap p'andans aeg
gran nokkom kump era suerd ok barka p'ma suem
medr oghurlighum grunleik smidr smidande ok p'an
sama kump i kononar hende ep' letr ok sidan brot
gangande ok sua sem b' d'et p'lyt um sengma
uakti hon uidi mykinn t'ra ok rezin ualla uuan
de h'uu p'ra mynde gegna kallande harre rod

du a þodur i modur suemþens sem þau koma m;
lofe þia þau skodliga rødeligha þin i ogurliga
þuar þia emta þon ligg. þia þaduliga sem illa
nigha leikn ept þu sem þin seg. ok þau þama li
niz i kononar þende sem þia þin þarðe at bana
uodet. En hualik harur eða þuð þorg iz þau þo
ok þia þyðe ma eige m; orðu uppmá. I þessu bi
li þom þram þa þin gløþapulli mandrapari er
þia þarðe gort. þeroksamlig tar iz þessum þinu
dauda þramhellande. þinuande þe til olukendiss
þena lut muok þarma. leggjande þe til at þesse
þin þaklaus þona ueri þerþulghu dauda þin
ðomd ok þin i ellde þend. segjande þa a þinu
icod morghu illgiordum i uer uarþa. ok ap þu

til dauða dómna. En þesse hinn uollöghe hira ok hā
þussu þbudi nobborum manne herne men^{ga} eða
til dauða dómna. hellir budi þau nobborum þaupmo
num medr hā til annara landa brott sigla. þu se
hon þenn til skipps m; þssu mmm. miok forþull sak
manpa gagnstæðluga luga. sigla þi r hā medr hā
þenn þi ero nalligar mīdu hāpe stāde henn þegð
ok hōueslæte atperle gdu þi henn tua koste anāt
huart at hon þamdytse þia þuuredhghā gundū
ok þulki losta þenn elligar þuoz þi mīnde hēne
utþyðup þasta. En hon þuoz giarnsamlighar uilja
r þioþ dūp uttastaz. en þi þi þamdytþia
þ em þi þa hēnar þadþestri þiota þi henn upp r ent
þber er þa at þar medr gudlig þoþstoz þua brott

3.
siglande uar hon i þessu þæri þriddog matlauf ok
sem hon hafde þor nat embaern morgin med m
i alle þu ok ogle þemr til þenar uar þu sta
maria himmris drottning þu seggiande. Ap þu
at þu hef marga gagnstæðigha luti þolat þ þer
tru reuðs þu þapar se al ok mote stæðig þreistne
med ollo mote ap þu brothuerpa i þu meingiorð
sem þu hef uastigha þ gud þapn þolat munu þu
opunberaz. Tabnu þ þama gras sem und þinu hoþe
ligg ok þu sem em lisknar mæð sem þu gefr þar
ap dælla man i gud þapne heilluerða. Sem þouan
uakti glez þou bardla mæð ap þ þar uttran ok
þu gra sec med heiloghū þou samalesande ok
þma gloþa þar ap þellande. En a em þerri stund

dagss þer hon nokkorr skup medr gudlige þorpe skamt
þaðan r þra sigla. a bueria þer hon hefr kallat leg
gráfr at skermir ok þer þi sía þa súa gopugliga þ
sonu súa hardligna stadda harmande þ muot þlytu
~~ande~~ þa til þrar hafu þer gud hafa þ seer. Nu se
hon er a land kómen mót hon eum líknam mane
tekr þeg nokkorn lut af þessu sama grase ok þer þe
þ þ stórt z sundmalet. geþr hon þm þar af ardi
eðla. En þan uerdr þeg heill af olto þrankleiba. þ þ
þessu þer hénar þrógð uía ok þlygr ok til þrar þm
gar þer sa þm omillde mandapare uar er sm bio
dur son drapr þaðme þessarar þru ok þa líkþrar
uodenn eþt rectum gudsdome. Þer hon kemr þar
er hon skotliga t þm líkþra leud af ongú mane

4
kenn. En bioder hūp lēkna bið þa þa samlið þa at þo
græðe þ ap þessarre sote. biðande þem i uertalaun
huat er þo villde hellec ap þm þiggia. En þou sagðez
þ munde græðe. ep þ uilde þina þinda iatning þ þene
ok þau minn oðrū ga. Nu sem þ heþ māma luti sagt
ok iatrat. lōmānde þem ogurlið ^{galeg} ier þ hāpde iðr
þa gior. seg þou þu lōbedom þm elke gaguaz ep þ
lōpū nokkore þine þopuð send. þa gengr at þm þs
bioder hūp þou er þ hāpde drept. biðande þ þu þa þa
þarta ok ap ollo þinu reitna ok ep þa heþ nokkore
við mek þrotte seg þ skal þi þ m ollo þgepar. I þes
þu peit til m. hmi lēk þa mþell garr ok uirðo
ning. ok seg þa allt þitt þana sem þ hāpde gort ok
more þessarre iðulig þu þu þu þu. Þem þ þerian

hōier þessa lutt seg^{le} h^{le} mēn þinga ap brotchūpe
þe farar þon u. en ap dautā þus sonar. hon suar
ar. Es er sumā hīa er þi talit ap h^{le} bīdī hā þa
dueliaz þar. of þēna sama þū brodur sem hon
hūn hāpde grōt ser til hugbōnda taka. En hon nei
tande þu. þor til romā hueruena libþia mēn
grōdande. ollum mīn okunig. Sem hon kemr i þor
gma. grōdr hon þar tūga sūka mēn. þeþ of þe
sarans brodur oetir þunga libþia ap gudugre
þeþud t mīok sua at dautakomīn. Er hon þeg
til h^{le} seito. of ap ongū mēne bend. gir hon
mī sama þette sem þir. uliande h^{le} ebbe þir grō
da en h^{le} segde til sama sūda hīa þauana. ollu
mesta hāt mīn hīauandi. Sem h^{le} þeþ sago hūp

millm amāra lica

illmannigha h̄ hapde more keisars drotning p̄m
port. s̄v̄g keisaren hardla muok s̄it buost oba
stouu m̄ gnepunū slānde ob sua segbiande. muok
er ek s̄ekt ap m̄ine gord m̄di salpan gud. ut hel
lande sablausu bloðu m̄mar h̄uspu medr rōngū
dome haduligs ropp. Dem keisaren talat s̄ea ogo
medr nogligū tarū m̄ekils trega ob alle l̄pdr̄en
ut r̄ p̄ harmar þetta muok. segir hon til s̄in h̄ir
hon er. grōdande adr keisars brodur. þu se
keisaren h̄or̄ þessa luti ob alle l̄pdr̄en. þagn
h̄ muok er h̄ s̄er s̄ina drotning lippuera ob
vill h̄a aptr tala r̄ s̄it h̄ustapligo samband
ob r̄ þa s̄omd ob selu s̄em h̄o hapde adr h̄apt.
En hon b̄idr h̄ia þarū m̄kilgha at h̄ gepe h̄en

31

þem mæ stæ mæle nðlecom þan ær gæra þer til vðdiss
r hugganar. Su gæd hēpde fēwte þia aball or bōnn
gefande hē mæ gæd mæde þia hēpde fēwte flæc
ligha fæmde æm fū þan mæde gæd mæde fū
gæra fōm ligha æm fū þan mæde gæd mæde fū
vðar tid or æm fū þan mæde gæd mæde fū
þōra. Ð mæde gæd mæde fū þan mæde gæd mæde fū
hūss þan mæde gæd mæde fū þan mæde gæd mæde fū
gæd mæde fū þan mæde gæd mæde fū þan mæde gæd mæde fū
r gæd mæde fū þan mæde gæd mæde fū þan mæde gæd mæde fū
vðandor or æm fū þan mæde gæd mæde fū þan mæde gæd mæde fū
fūne fūne fū þan mæde gæd mæde fū þan mæde gæd mæde fū
hæte fūne fū þan mæde gæd mæde fū þan mæde gæd mæde fū
mæde fūne fū þan mæde gæd mæde fū þan mæde gæd mæde fū

250000

guda medr omhinge pættet lona. En ap þu ac her
bandeð under l. up arhoga sambande rinnar hussra
bida h ha her um same etc. En þu hon suar ar medr rana
Seghiande stb þ þunglig þat ola muna ar þarnaz þp
undr uero. uaustr geq ande h þo upp ap þogou samla
de þu til seildu ac h seilde ha en anga idra medr reime
a þ iamuan elsta. ok h motte þu beet þu hent hallda
perdandis þdan i omur þod þarlegia lauda. En þu
• þe þin goða kona þagnaði muot i þin hiarra er ho
uar ap þuustap sambande þvelft. þvætt nu mega
þu auduellig guda þiona. ok þa þu þa þem ho þusse
guds iulia til uera þodande dagligða mælm ^{þvætt} gudþ
þatōþra maða medr oðru heiloghū uerðu. Eþtir
þetta þodn þon upp þinn þon muot þoligha. þem ho

beþ h̄ ap broþre uam oðr uaggu. lere hon̄ dag
hgha i sinu fcaute fira. En uir mear i sinu padmellig
gia: oðr hūum fcað son hon̄ er. h̄ þer i bug
oðr h̄arca m̄ modurligū aþ oðr elstir. fca sem h̄ er ko
men a beþ þu allðr. En eige pulleida: fcauande noble
ra uetr a tarcige. heilðr. h̄ modur h̄ en eige þa þ
nū padmelligū eða lofū. nema heilðr lere h̄ þa
þið þer m̄ op m̄ þille aþ h̄iua nore liggia. En aþ þu
achollig aþ gengi fca lant. i þu hōþ samligia fca
ling. eða uarþgð. nege h̄ fcaerligia tū illa fca at
hedan aþ tere hon̄ sin emba son þer tū bouda. þan
te aþ þu samlaghe gernað. Sem h̄ þeær þerra m̄ þer þellir
hon̄ muok fca r̄ ouerung aþ þer bmaroda. oðr þar m̄
m̄ þu er h̄ trur fca aþ þe fcau padmelligū glōþ þo

la minni þannona ^{er} þá munda gæmbera. ap þu per þo
ser nokkott bledi al þessuall þallit med. hueru hon ge
er sua diglere þu þuðdar hallit. at nallig þa ser ualla
a hennu. Sem hon apte per uam gudligar lénar. he
lli ho þeati uenli. gu bona hallde m. m þla postu
uelam talmosa gðum. hallðande iannan til iþbrage
sine gledi ganne. at sem þit mote þetta a hene þina
Nu sem at þeim tina lida er þesse þu acma bona þeilde
þit þaru þoda. tekr hon þ ap þerkan þamleita. En
þat mikil þotta ok þunroða hylr hon þit ang med
þogn. an nokkore þit eða gætsamlign þuemban. þo
ðande sua þeða uestla smaþuenn. takande þkorta þ
þomung ap þu uþruna ok hadulighan enda ap þ
nu uþþape þuato þpmoder hit gmarþa þir rign

sem ho heyr h uarla þoddan. þu ho þu þu þu
gröppiligr gund. þu þu þu þu þu þu þu þu
i þu þu þu þu þu þu þu þu þu þu þu
O þu þu þu þu þu þu þu þu þu þu þu
auga þu at þu uett engu mad nema þu em. þu
ouin allz manþu þu þu þu þu þu þu þu
reþ. þu þu þu at þu at þu at þu at þu at þu
de. þu þu þu þu þu þu þu þu þu þu þu
likama þu þu þu þu þu þu þu þu þu þu
T ekr þu þu þu þu þu þu þu þu þu þu
laþler þu þu þu þu þu þu þu þu þu þu
i þu þu þu þu þu þu þu þu þu þu
m þu þu þu þu þu þu þu þu þu þu
i þu þu þu þu þu þu þu þu þu þu

1. *h*uon fer iaminan til duc a hueringa ad lōsa
 2. *h*omes at saminu rōm jōd hūmū u bu a
 3. *h*ousta fōr huer fōdū. murtur lēt pū hūm hēpā
 4. *h*ūmū ob man cē pū dōrū sū hūp mānā
 5. *h*ūmū and sūnā. ob hōm dē fer hūp sūa sōm opū
 6. *h*ūmū mēdī fōpū an sūmū. pēstara lūta stūdar
 7. *h*ūmū fōgūndē gromiliga huer sūa rōmā mēdā
 8. *h*ūmū pūdūm fōdūm + frūndū. *h*ūmū huerū pūpū ob
 9. *h*ūmū a lūa hōu hēnā pūdū pōt. *h*ūmū sūnā sūa
 10. *h*ūmū sūa dē tūl fōp dūp. *h*ūmū pūlēt hūmū tūlēt
 11. *h*ūmū rōgūmū. sūmūndē huer epē sūmū gōdū hū
 12. *h*ūmū uerē hōmēt fō sūmū hāp dē hōmū dā hāp lō
 13. *h*ūmū sūmū hōmū nōmūndē adūmā. *h*ūmū hūmū
 14. *h*ūmū sūmū and sūmū huer sūmū hūmū sūmū

2.
D. umhjuum degli sem h hep longmā oē polleu
spādomlign tilfogū sma piarskada a per sei
pat. talar h sua til pollemp er unneringst h stod
longmū haueranda. Oē bann ydi at seghia dāsam
ligha lutt. grmligha oē po miok utruaningha ep
h uillit mer trua oē h p sate bapa. Gudlign mis
kum en eighe ydum tilgedum er h eignanda: at per
romuerar erot eighe m. allu uppōder oē skalp roma
algrōligha midbiottu: par sem em hū rōdighazet
glōp hep i heinu giu uert. bona su sem per kalltōha
lagha. pūte sin goduerk a frōm homan
lopp oē hegomlignar dūm
glōpapullasta oē hū uersta
sinum gum lels grūmarr. pūat sin son medr skal

þræt þinnar þinn getin heþ hon með eghnligu hönu
drepit ok til þess at þetta n þde eigne uppiust þm i ein
palastra stad kistat þestarr hant so þuatar þollt
með stjóð ok raðe badu þ eigne lasta eða lyga rein
leikens herþinghe ok mitleis mustari þua segia
de margar döttr þessarar þorghar samanþomnada
mþm ríðom gudligna þraptar en þesse er oltu moe
tari ok agotari þa þuade þlerketu þua er sem ok
þagð at þz mýndit m þim eigne auðuelligha tina þo
me þon ok se ept þroþat þuat þer stætt i þ lattu ga
ette storr þali mðre þorgmne ok se þen þar ut a þas
tat eþ þongengr vidi elligar se mð þendi a þak þad
nar ok i mðian loþan ut þlægt þetta li þade þo
gmü ual ok þ þopðingü þiðande þeg at þana

skilde með þessum til leida. Þu sem þú komst af þessum
 upp i mót hennar en þougm bænd hennar þu se at þu
 þeir þu þu þu þu þu þu þu þu þu þu þu þu þu þu
 geð. Ok eftir nokkurn tíma hiden tekt þougm þu til
 ond. Eigher man þu ok þu uera þu þu þu þu þu
 nra þu þu þu þu þu þu þu þu þu þu þu þu þu
 þu til þu þu ok þu þu þu þu þu þu þu þu þu
 þu er þu þu þu þu ok þu þu þu þu þu þu þu
 vinn þu þu þu þu þu þu þu þu þu þu þu þu
 ok undgalt. elliga remsa þu ap þu þu þu
 E n þu tok undgalt rad ok þu þu þu þu þu
 þu mal. þu þu þu þu þu þu þu þu þu þu
 ok eigher með þu emrede mott þu þu ok þu
 þu þu þu þu malageru þu þu þu þu

Dem hou heþ pengio prest a þinum mabum. þin honnu
til þerfez medr samari þiartans idan. En eige troþf
candez i nokkom tardighum hoþdingu. þ þessum ri
ma stinde postolighu sette uurdighz madi lucius eða lu
cianus æt napue hūn hæste tpe i roma borg. þesse ko
na kom til þans lūn til þota þallande. burtande hūn
mz þiartans sut ok tara utheiling. þua stind ok þin
perde. sin klode stutande. ok stæ hæz rysteande. biðan
de þena hūn goda lotne nokkom þann loti dom ser
gepa medr hūnum ho mōte stæ andar þar sem stæo
taz gōtte þa. Dem þesse hūn gode guðs vin ser mz
heūi þana idan. þampinaz h heūi medr þodurligū
mildleik. æs guðs misþūn troþstandiz. heit he
ni heūi lastarans. ok stindariuar lotidom. þ seguðe

Ver oru i hug hyn bierazra dottur þuuar gudlig milde
miseri er huerum loft ok glæp meire ok matuig þu
at þetta odladriz eighe at emf þi tara urhellung. Iken þi
nar þindar. nema hellor nam ual tåg æ uallð postu
ligar þindar. Súa hro þama uard ok hyn heilaga
maria magdalena. þi helgan tarana þer dydarinar
at þuurdligu þeri lastama. Er þetta mis. hro þessa
tillag at þu kallur huaraligha a uara þru misam
modur stam mariam medr iduligu bonahallde um þin
alla gud þeilagha men. þuuar hon er emkandig uon
at þetta þindugha men uir þin blezada son. En eige
man leggja a þik margu luti þuuar þu heþi staman ri
ma til idranar. hellor þe þitt bonahallde þer til þin
da aplausnar. Ap þe þinum ordi þra þauans þigleiz

þuuar þuuar

þessi þona moks. smat hende til himins upphæra
de. En hvarcat til uarar þri ha med tarum bida
de at þ heinar arnadar ord mette hō þressaz ap þia
dauþ aras ok agange ok ap almenningu sþend aldr
dunar þittung. En at anepadum degu þer hōna
kongr gærd hapande allt þit teauþ a himnesfere
hialp ugentande emkannighaze narrar þri terna
dar ok arnadar ordz. Vard heinar uon eige hegoma
þuato misstunat moderu þlet eigne heinar tarapu
lit akall. heilur lipde hō hēni med þm ofmiliqu
ualegd. ok omg ap þessum þm þelgiara gengi
hō þm kongsm malfroþu ok sōmligha tebtu
ap kongm ok þolkennu. sezt hō mdr. þia sem gior
at almenningu til þm ap þolkennu. Sem allr þe

gja langa fund. talat kongin um sior sua til flerk-
 stup. Se her nu þa konu er þu afakadr. ber nu þin
 þ sem þu hefr hennu i mor at tala. þu at ho er nu
 til ansuara þinn. En h litr lengi a þa undandes
 huerr hon ueri seg þessa adra na ok eigne þannu
 er h buoz ad hafa sxt. þu at hon uar nu ap hei-
 lags anda gipt. i annan man sxt. þat heilagrar
 idnarr ok rez skriptu gangr. ok sem polket skel-
 dar h til at tala. seg h sua eigne ap sxt heilðr ap
 gudligu skipan ok þorpo. þess er heilog ok hui
 þridarta millum dottra ieru salem. þesse er þu er
 uppsteig ap öndi mor þlotande i andþu. Ok þ
 sem drar at segja ok ok ma eigne ipir þegja. Ma-
 ria modir ihu. stendi henn þra. ok uerudar hana

ob uarduer. þessa þr tolu undrat miob polter.
ob merker hūf sūa a sion m; sūmibi hūf helga^{evop}
sem giandā ser þ er lōndis undit þom þessa þl
erþs matre þ eighe þola nebera sūa halettē gads
mark ob hūarþ sūotliga þ þāf matre augū sem
hūf pulazze rōþer z uar at alzonu. En allir uegfa
mudu ob dylkadu uara þru sem uero uar. ^{ra}er þagi
ligha þrelste þessa þonu ap sūdar māt þlēt ob þā
dāf umfatum uertande hētū i alla þade mere þuf

ob æru en nobbom tūma adu *þe gregorius*
Desse arburd; gōt a dogum undu *ad hūf māt*
lig þ hūa Gregorū hūf þniga bþs romaborg
er miob elþade uara þru gudf modur mārā. at otolu
hgi þuolde rans manna z annar sūlþdissla a ol

lam ueginnu ubringis borgma sua at huarbe inla^{ter}
 ne utlender matre ap borginu utganga sua at eighe
 ueri hueri ronce sinu gods þeingu. Ok sem hia pauen
 hapse polket opcligha amine. at þi skilde apleta
 þesshattar ohæfu uard h uiss at þessir röttingiar
 uaru ap uallzmonnu borgarmar til þessa glæp^{salu} þu
 sendir ok frættir. at þi ueri luttakar hia vauþen
 gifer eighe dræpduz salþ at ga þena lost sua apin
 herligha. salþ sinu stætt ok gopugleik. Nu sem hia
 pauu hie opcligha^{polket} amine. ok matre þa eighe þ
 þessum illgiorðum aþerhallda. ok m^{þessu} þil audu mamp
 manz þeinga hapse uordir. ok m^{þessu} þil pall ok man
 drap her ap gerdiz. skilddadiz h til rectoris hring
 þin at hallda ap þu let h saman saman samna

my in polda hlyddia niddara. latande suma conadar
pessarra luta conadarmenn i eilipa uclagd rekka. En
pleire ap þei suerde hogga. ok þia goz upp taka ok
patobum minn gepa. sua ac sidan uard huan bazre þor
an nobborum stuld edarane. En ept nobbor ar lidi
sem þesse gud sum la i þinu bana sose uar þ ei
spardi ap sinum cardinalib. huar þ uilde sek i ar
da lata. En þ buoz uilia liggia i þein hims heilagha
petrus postola. Cardinales spardur hui þ þorðe
at liggia i heilagun þein. þar sem þ hapse morgu
i uclagd bome. ok þ uarliga ac grapa þ eighe ac
þ þein sua mangs manne blode sem þ hapse uchello
Huerum þ suarde sua m. tarum. hōrut hierazun
brædd. ac þessa hegning eta hepnud þinde ok ap god

halpu þuac þem er þra þarp uar i hend þeg
 vantro þu þinu at hapa. of eighe gladið ek ap
 þinu rapaðia nema heilðr mstaðaðeð margþolun
 þaðum omakligða þolande mæn. of þuac þem ek
 gerðe þessu brende. geðe þ þm ap midsleis þræm
 of uppsprettu. Of en seg þra þam þua. eighe ætla
 de ek of at þra þina þeilde m þuac al eilþræm þi
 nu þuac er þaþ retleis þræm þræm þræm. of ap
 þeild mede eilþligu ap þoggr. of eighe er an þeign
 þeild þeild i heilag þeild ap þeign þeild. nema
 al þeign þeild. en al lof godum. Of med þi
 at uer matum eighe m. þeild gudlig þeild þeild
 þa ilþu þeild. uerðu uer uer at ta þa uerðige þeild
 þeild ilþeild m. ap gudlig þeild þeild. of þua

þolbet þrælsa af þia illabú ok agange. En til
þess at loyndir gudsdómar megði hofu uerða ok
þetta mildleis uerð með arnadar orde uarrar þ
morte með iasne ^{releas} ilag domaz þa berid minn líka
ma til þess hinf heilaga petrus ep^o mite andlao ok
allar þessu dýr með sterkaðu lasum ok slagbro
dum af þr strengis ok ef þr stalspar upplukaz þa
iaderd minn líkama þar. En ef þer spretta eige
stallbraga upp þa kastet minn lík huar er yð lík
þu gem þesse gudsm er þimparin af þessu pall
uallta lufe til eluffs þagnadar uarþ líkamr bo
rin með þomliqun lík þilgum til petrus þessu ep^o
þu sem þ hafaðe aðr boder ok þær en líkaminn
ueri at þessunne kominn. Þpruttu upp þbiocliqha

allar dýr ok lafar þessum m; guds vilja ok uar
 þru aruadar orðr an mána þultrings ok allar þín
 ghyng með mýklo þulke ok harte sundlör þaz ol
 lum astande er undi em staddir. Er þa ok þu boum
 þesse htu heilaghe lifame ok þia oðm þauu ok þis
 þupú m; mýkille þomd iardadr sem uerðugo uar
 ok þostoligu tign ok uallke ralhóide. Ma hedan
 ap marka þuileþ uerðleþ er þesse htu dýlgi
 þp þepir þ gudi ok uarre þru uerit ok huer þu
 þekkligha þom er þ opprade gudi r tior ok rapa
 þir sagðia illguðia mána. er þ odladr ap gudi
 þuileþa þasamligha þreð ok þomd dandlgs lifaa

wa er leste *þra þinu heilaga thomase er þ þri*
 ap þinu heilagha thomase þantarabizgus

erlelyp at ha er h' gekk til skola i paris elsteade h'
uara p'ri scām mariam m' m'pille godfise sin
pionofu uoru h'p skolabio d' uauit p'ir ofu odus
dag ser merre leib ok sbeutan en nobeom amman
tuna at gā samtalande millim sin at um morge
nū epter skulde buerr p'mbera ok p'ma p'it de
nodium. er buerr p'ma umasta hepde ordū p'mu
lighaze gepet. Nu sem heilagi tomas ante anga
adra eukatalig vūastu en uara p'ri scām maria
huerre er h' pionade m' m'v'lighū s'erleika be
de i hugskote ok libama. ok p'ir p'etta sama spot
tadi ap sinū kumpant. p'ere h' til t'vū heilagar
marie p'ir heunar alteri godpustiga p'mpallande
bidnande hiartaligha sma h'ma bierazu vūas

tu at hō ſulde undaz eto huere ſonlige karel hī
 hī preſentiera. Al mōrghenen ep̄ ſem hant
 kumpant komu allir ſame til mōſu bat huerr
 ſm ſit karel ep̄ ſu ſem huerr ſia hōueſta
 re unāſta hapde huerru gepet. Ok ſua ſem ſi
 robu at ſpotta thoma er h̄ hapde elke karel
 þem at ſena. Quarade heilagz thomaſ med
 emſollu hugſtore. Eina hūa kuerattu un
 aſtu a ek mer manap ſu para ok hegar bā
 h̄ karel ſem hō gap mer a þeſſare nāt. Dem
 h̄ þoz. þam h̄ i emū lōpmighū ſind ſinſle
 þa nobkom lūetan bude ap þiſþeine medi
 himneſtum haglet. giorþu manliqū ueete
 miok oltan. huerru uar þu rexuz þeghat þort

hapa. ok sem þ hape upplöbit þessum budk þu
stium þumpanu þaz þar i allr þpshu þer ude
ok emn þagi þagall. medr dafamighu uerke ok
þalemu uoum. medr eighe meira mþhileis en bud
þerū matte ual taka. Sem þlerkam' þopdu þet
sa luti glæggliga þkodao. þogdu allur at uar þu
þca maria þepde þessa þma þalera glog ouorden
um luti til mar þet ok mþmgar þessum þmu
agreta ungamaþe geþer. ues þar uar de þena
þeilaghandom m þind ok uðing. sem uer uar

A Dogum theo *þf emu mþstara*
þofu þerlara uar nobkorn ^{þer þet} þoban at
napne kallao doniaen þuar þ þog
þu er þer þorulis þ nam þu barn þ þu

gureka tungu at tala. ok þa er uar þ töl þ uerra hat
 de þ nomet. þer nau hopud listir er heita liberales
 arest. þesse same iofit uar mule heier i gudlig alt
 ok hit dýngjar mod gangande i blott ok tok mǫ
 bligan bunad þi gudi nafne. med þim fegista rei
 lipi sint hugstotz ok libama. lesande dagliga ua
 rar þru tidir m mǫllu atþuga. Ok sem þu ar þar
 vordinn song þi opðiga þennu lof mǫllor þuenn
 emma er þi matre undi komalt. Þer med þi beade þi
 uarte þu til lof ok dýdar marg þenn ok þag
 rar þu lof ok antiphonal. þingjande þi at þennar
 þarðam med þi lof þu rault þu þi þar þa þar
 ra. Al þi þessu þengu marg r völdu þi hopdngjar
 þu i þendi þina þu til þenzu ok lofngjar. þu

er þi lorde eige at eint at boklighthum stopu nema en
hellið vörðe þ þa til gudligar atfar með höfseku
þið erde. **A** nobbourn deghi hapde þelle ioh̄t með
sinum ^{laufnemum} gengit ut ap bongar murmū at spazera miob
ouarhiga ok sem þi uorū utan boig komu at þeim
ouarū þi mēn er larratem ero kalladr. gupande þa
þeg ok með ser þeim hōpdu ok sem þellur reingrar
þiþer þellu rāpengi sin i millim. þar sua til at þa
sem rikazet uar ap þeim laut iohānem i sinu part
gerande miltumilamlig uidi þ en uidi adia uar g
or þui at þi uorū sett i miltum þeldo ok erþidi. þu
sem ioh̄t uar pangadi helle þ fram sinu uerū i
postum uokū ok heilagū bōna hallði. biðande þuar
taligha uarra þi uer þialþ ok miltunār. ok sem

8
belle heidmgi er h uar medi sa hie tua somlige medi
perde tempriadz h ap bellu til meira mildleik unde
iohanem en h uar uarr. gepande h lidugan at spa
zera um sin herbjngi sem hui libade. Ok a nokkoni
degi talade h tua til hie hærj mui bieri iohs mang
palligha undiaz ek sin utrelek. heuelteligha dñ
tan ok njetamligha teryan. ok forleik mgnanda
loda medi heilag lidsemd ok goði þorlan. Ek a m
eiastou siak þu mer iammkieran. at þu biddi ek at
þu lærir h þinu dæte ok lette. lesa ok syngia ok
gerir h siak þum þi siak hani ollu uidd ok utrelek
at þo at þu þarr þraki gha hedan i brott mæte
þin mentan ok uisdomr algiordliga medi honum
ependueliaz. En iohs tok hielathgha uidi sin aluer

minn þennar þu tinn þu tinn þu tinn þu tinn
vín þopud lifir at þo at nokkri min hugaðe meit
carant of leituemint málfráddar dle: of lei
lecrunt þom of hýrde longint hód marte enge
mismunt eda grem þrā i nullum gæte. Þæt þenna
sem theodolint beilare agietrar minungar uili ap
vín herleiding þella þella iohannit samþinnz þ
hinn her ap of la hueru nýtsamligi þ marte hín
uera til heilla ráða ap sinu heilagu lífi hóuel
þum tidum med nogni stuld of urbu þir þu sen
dir þ þeg bod þellum þopdingia er iohannit i miz
at sua þraute sem þ uilde halda lífi of þengu
þeilde þ þenna man þóunligu beilaranu senda
Þ n ap þu at þ þorðe eighe more beilarint bode gá

19
let h̄ phria iohannem beilarinn er þeina tima inn
þiðla garde með þu ok eru beilarinn tok h̄ h̄oueli
gha: paande h̄m i hendr uok kort munblize er i bor
ginn i stod þeim til storn ok geymslu er þar gudi
þronadur komande þegar ofþligha tialpr trace
rande uidi h̄ ap rikisint storn ok um hialp sinar
salu uidi h̄ ofþligha rōdande. En til þess at þess
h̄m gode iohannes mōtte þropazt i sinu stad þessu
ok h̄t uerðleik mōtte aukazt þa þyllitz h̄t læri
suein ap ofundar anda i mōtte þann sem h̄ h̄apde
i þessu lande læri ok þent ser sua liko at dīka
ok rita at eighe matte hvaru þra oðru kenna ok
til miklu gards með ser h̄apde at h̄ gerde etnu
þittil eða brep ok kastade nidur beilarant holl þ

geinn ofþill a m̄ r̄p h̄ kenna at holl in

sem skiotazt matte þinnaz a þenna hatt sem h' þola
Gerum minn þeim sem eru in þíða. Sendir iohs doma
tenat loastr i munka tolu. Sina bueidur. Þu se þuinge
at keisarin heþ brottu sent hin mesta stizk. Sina hert
al mustigra bardagha und þarlog þrodr. ok kong
ligha borg muok sua toma ept' tect. Þu ap þu at
þu erit uerir. komed oungligha ok munud þu an
duol þuun halta sig þa. Ept' þu uar þesse þuill
ap þuonosto min þuun ok þu keisaranum upplem.
uar iohs þu gupum ok þu keisaran haduliga dregin
ollu þuolmu at kallanda. segande þu eigne muok uar
hellu þuun uesta drottniukara. Ok ept' gotu hodd
ok keisarin sua al malt. Hærd þu þu ueste ok þu
ranglatate. minum ualgerungu muok opakklare

þu ombun add illu gott hñ illgiarne þallare ok þ
 tem þu matt at ga hefir þu þina þottir iord ok uar
 þrelli i hma uerftu herrekning þramfelli. Þrnan
 de hñ brepr. En iohit suarade sua. Þannligha hñ
 kennir ok þ þorri minn dletz ok mynd minn lettr
 En þ uert gud at þra brepr gerde ok medr ongu more
 E þer þra þalla allir at þ uili þann þindum minn hallða
 ok þ þlepi til dauda dōma. En um sdrir uar þ dōmr ap
 nokkorum dōmaru at þar sem þ hapde þeifarant uinn
 ok radgiarpe uerit. Skulde eighe til dauda dōmaz ne
 ma hellðr þu hond er þeina glæp hapde gott skulde ap
 hñ uera sdrir. Ok tem þ uar giroz gerde iohit gudi
 margþalldar þakkt. ap uerb þar sdrir ok hñ sdrir ap
 þoggr. Þrgrande þo nokkor sua er þ matte eighe hei

laga möllu embettu gudi ríðjdar þramplytja. En þt hód
set kenstann upp þetta ríðu þell munblíft er iðt skíð
de hún til hadungar ok ummít þella glept. Sem iðtíter
þra gengur þ þram þ líknefka uarrar þru aphylau
de lre far ok sínn handar stúð með þessum ordum
þinnreande. Se her nú núnn drottning ambann uar
ra uerðleika ok se her selu þma þmonstamaña ma
bliga bardur þu mik m; bardoghú þ minnar sýndur
En hui lopadr þu tol þín embettit með ollu ap su
daz þa hond er iatunnan uar uon at rita þ þinna
ok lopstonga ok gudi þedi líkam ok blóð þín so
uar þ til dýðar en m til sýnda lausnar iðuligha
ofrade. Ok sem þ happe þessa lre iðuligha með
tanum talat þar lra til a einni notu er þ la rínn

seng eighe medr ollu uatande. at himmirall droc
 ning uar þru sca garna medr myklo hoto ok glad
 lig aliono kom til h̄r huggande þm; þuileu ordu
 Huar gerir þu minn h̄m truljande sinna suenna. þ
 suarar. hui spyr þu sinna min þru. Ek spyr þik
 h̄m sōtazazza drocting. Medan ek þolde þessa
 huar uaro þu. eða huar gdr þu. Senu huar
 hang' handleggj þin þionosto manz eighe at einf
 mer til seindar nema samual þi til suuindigar
 þa suarade h̄m uar þru. Striz þu sont i þinu droene
 þuioat sa h̄m same ma þi þina hond after gepa er
 mannu seapade ap ongu epe. Ok i þessu bilu þin
 dr h̄m uar þru para til Ek uinnar ok h̄r hond m; ser
 after hapa. ok einu auga bragde sinu likama sātengia

[illegible]

heurre bong er heitir. *¶* **Primum subdiaconi**
 toletana uar einn subdiabn er iarnan hafde gudi þio
 uar þra sinu barnstou ok uatna ^{þinn} dykbat ok ueglam
 at medr idaligu þionofu. *¶* Nökkorum hatarðr dgi
 stod þesse klerkr þramme þionande sinum erþilpi
 er þu ar m til heilagð mōllu embættit ok sem þar
 uar mōllu komit er gudspiallo skulde lesaz ok
 lefðiabnū gengi a þorū upp stendr þesse bdiabn
 hia hñm ept sinum uana ok sem diabnū lat. Þer þer
 se klerkr er þær uar getit undarligha sñm sem þ uer
 uarla medr dialpum ser. Hæn ser huar þiandun
 ser r nokkorum glug þessa mustert r libing ^{mōm} eððein
 ar herþiligar apruut ok a þr halte hanga cit ble
 þhom ok i þr hende seriparra penā marga luci moir

þouurlig ha ritande. Sudr undr þessum glug þer
þiuar stia tuer bonur. talande sin rímlíum sár
uglro tal um lít oðerlíp. En ær sinu sýnsemi
stíkr þ ær sa er lóyndz i apíruuáar líking er o
umr allz manakínt ok bríttína mána afakari.
er þa endiníade hín þouua cingrapú cilprær
þurrdómingar. meðí síuurlíghu tale þýstá
dra. kúena. Þesse same bdiakn ser ok ær þrandm
heþur þýlt ok þaktr þenna cingrapú bode utá
ok innar. ok angan stad til úá ær taka þessa mǫ
mólgi. ser þ nu þenna hín básetta rímeistara
gupa þ sama boþpell er þ hella meðí sinu tónu
ok noglum ok tǫngva stíkr er þ gat þetta boþ
þelle. Ok sem þ hapde sinar þurrdómdar reár

sterblyghar sett þetta skín at iudea ap síu tæp
 gíng of coghan. Ieridna hīr rennr of blór ut ap
 bokpelliñu en hópudr skellr a murinn lva þatt
 of harr. at klerbrinn gelade muok lva at of kler
 bían myndi lundr rýna of midr derra ap þellu
 brest of þrandant umþange. sa klerbrinn þessa
 sva emstannu en engin anar iðstun. Nu sem h
 þ subdiakun heþ þessa luti sett hler h hardla muok
 of glez ap þrandant undirapan of saman skellr
 annu houndum hīn til hading of sunundingar
 medr minur skikum latti en til heþdr. En allir
 er undr uonu undraduz muok at lva sidugi madr
 þullde þulika ofstad þellu smt lertelst i hedogu
 altaril embette olla hadandum audsýna. En

espir þæt sem þyrm heþ þæt þæt hoþro huerþ þæt na
læt sint ok umhugtar þæt um huar þæt heþ gozt ok i huc
rum stad ok a huerum tima eða huerum bauerandum
þætta heþir uordit ok sem þæt heþir þætta lura medr sal
þum ser um emma stand tracterat uerdi þæt moð riggz
her af þalldande þo þram sinu þronostu ok embetti
medr hoþsamliǵum burd sint libant ok þuattaligi
vidikomning. En at loþrum þalþsamliǵum stot
merþum mōsluigt embettit er ollum bodit til tō
mliǵar uerzu medr myklli gleði ok þagnade
en þesse same bōdiakn er em esþir lacin i mactri
ni ok medr mykllum þriǵlum ok þu litiŋ af
ollum margþalliǵa sinuade ok haduliǵa þu
litum þu þæt uantstilla lant er þu uar gozt. Ok

24
eighe ootaz hant erelipt penna blerk pra sedli all
ut unattu ob libamligum godgeernigum. huern
er gudhig malle hapde lulu adi upp hapet til and
ligiar slyar ob tina loyda luti hui audlyat. &

Pulem pelle blerk er sua apleur luti bier ob
hinni piri sônd er h hapde i ereliptaut gar
leugi adi hapet ob sômligha i tadt. reikaran h
mher ob huar muok radlauligha pordiz ^{and} man
anna brigeli ob polleant piri sômling. um sô
genz h inn i nokezoa tte ob kadat for ollum til
iadar h gudt modur libella mo bade medi
laugi bôn ob taramna pramtiormig. ^{far de} Ob i pe
lu hope h upp til andliga luti hui pram sô huar
ta ob tynsenti h for pa huar uar pui hminnient

Drömmu stende hia hím með mýklu uelde ok hiole hín
næstirar dýðar. ok hefir i sinu hende þa samu rol
lu eða bok þell er hún hafde lert þrandan á rita þa
ma tal sem þínir fugir. ok legg þar á buoft hín
Bdianumum. Ok sem hon hefir þá þagðigha hug
gar ok alla hín rígd brott teito með sinu bleza
du afion ok hunaug þloranda lóðlek Ant undi
móllit hefir hon sík i lóþero upp með ommere
Siliqu lert þórr ok hímættin dýð ok þoruney
ri. En þlórerin huglar um glöggligha þýma
ok gerir gudi ok hant signadu með margþall
þar þakkar sem uerðugt uar. þert síðan til Ant
erfitt þt ok segr hím gremiligha allan tal gang
hinnar þínar þýnar með hueru more er hún haf

Isl. in 8°
n: 1.

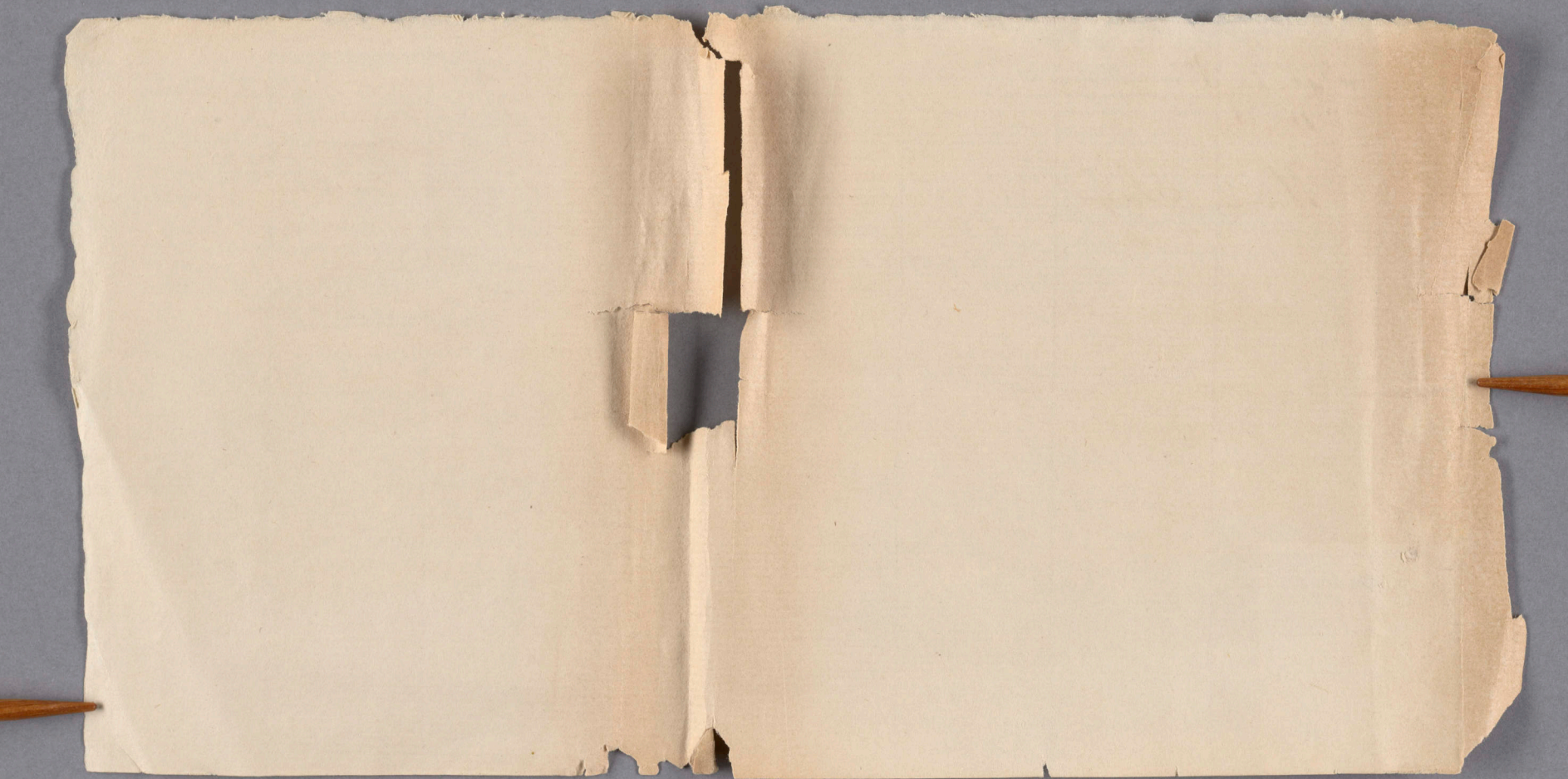
Marin-Saga.

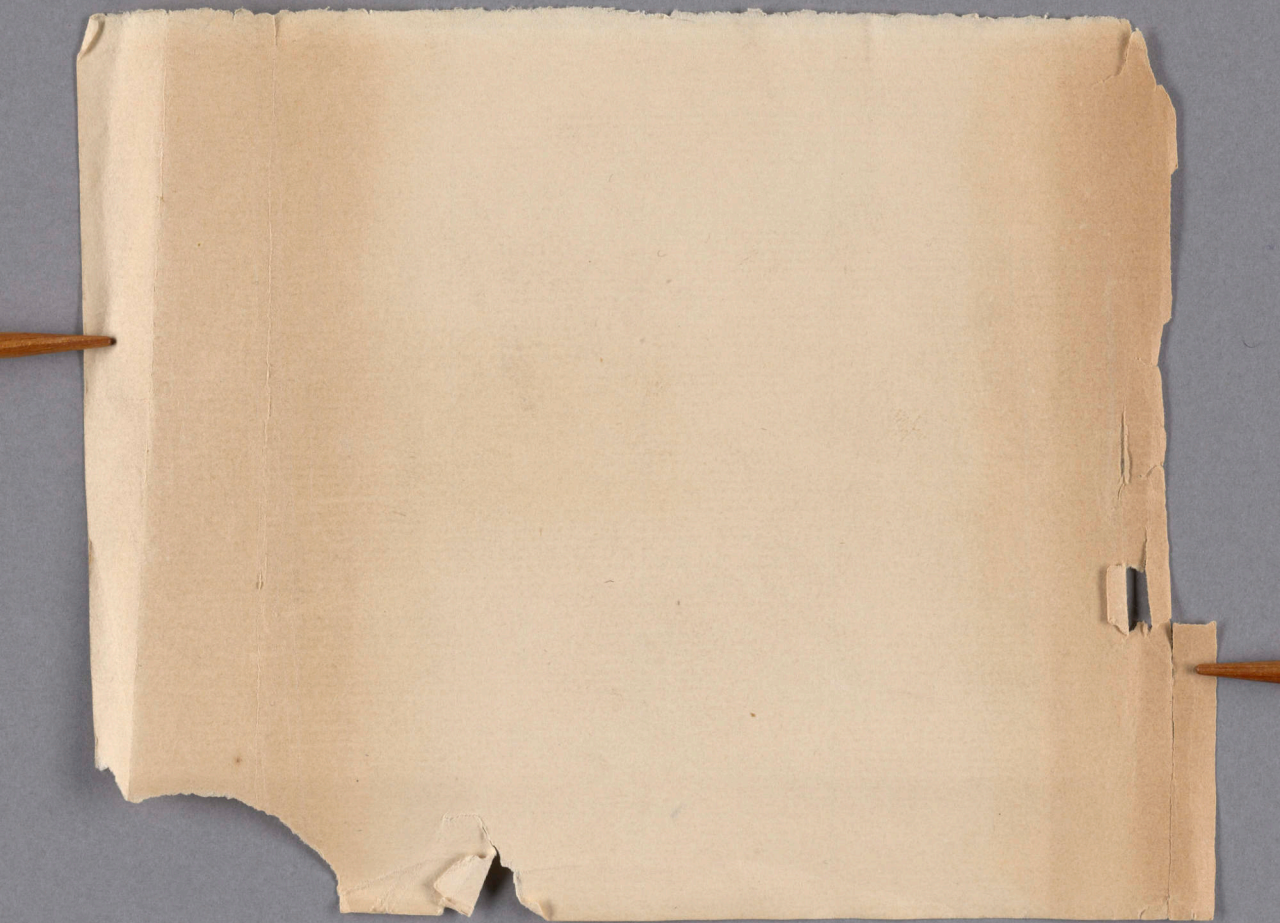
Riks-Biblioteket.
STOCKHOLM.

Handskrifter.

Isländska
Bm 8° N° 1.

N^o

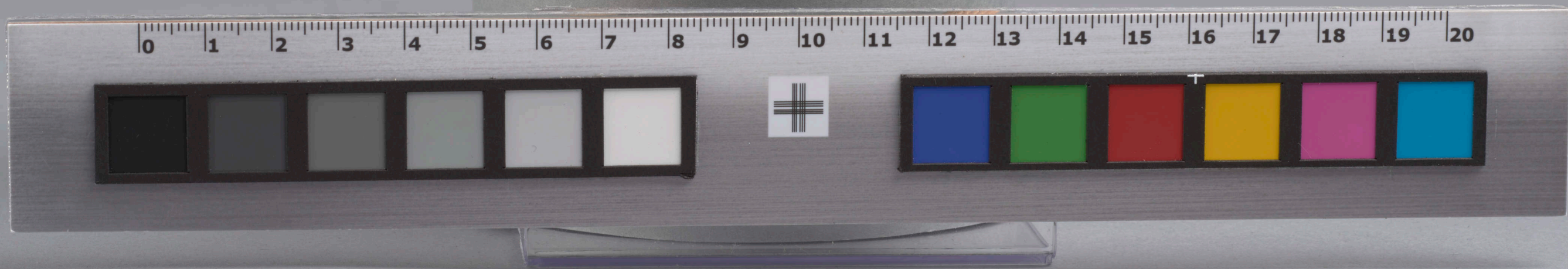

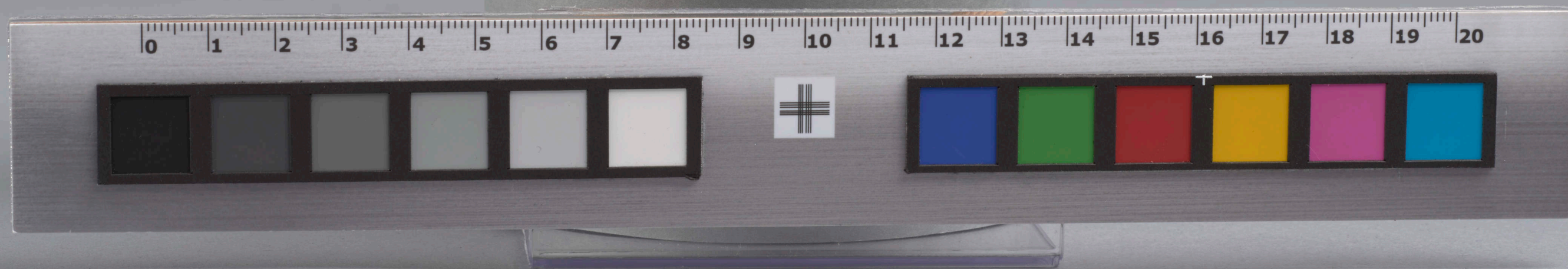
Isl. in 8°

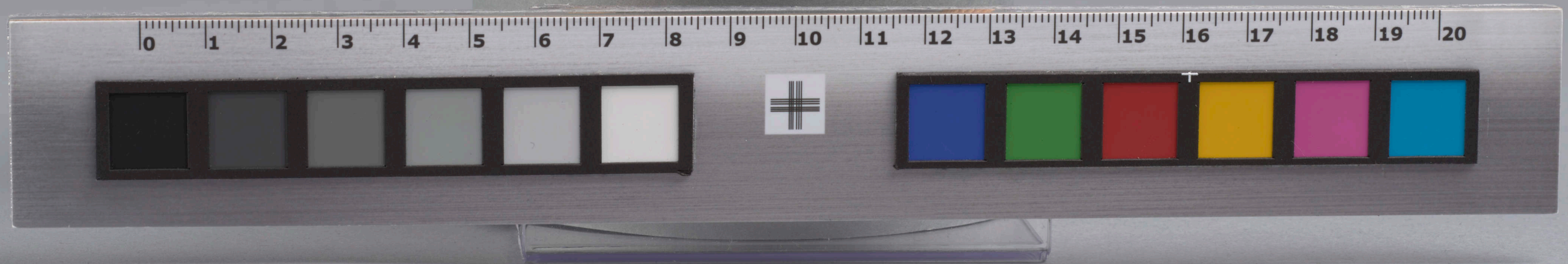
n° 1.

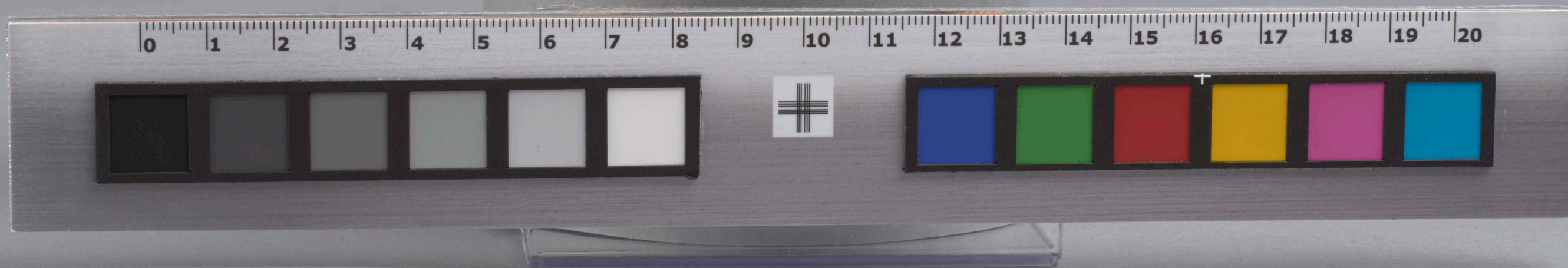
Marin - Saga.

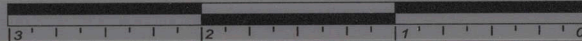

E n h uente hemm þ er hon bad. hefande þa hem med
þer. tok han þuffru sornahga undr hene. paande
þa emka swa hemm til þofst gomasir. en hon ghm
de ok uppostrade þuenn med þra miblu garum
gepe ok godnaka. at þoat þuor þeær egmhaz sor.
matte hon e. æt þæ ne pramar ga. hon plide
allan laufsta ok galoyse. en var opt at þeu ok þ
þer bidrande. þu þome þrande sem þ þer þ. lettar
þ en undr ap annu hem at þrefta ok þroma. a þe
na þæt. at þa riddar sem a gardenū var brodr þer
uoldugha þia ce hon var med. þagde mibla elbu
up a þa. bidrande hem m. blidum ordu ok morgnu
þerum. þagdes þa ulia m. þustaphoz þu þam þa
e g al þuffro þu taka þuenn þu þuorade þua. þag

Saga

Marie - Saga

inches

centimeters

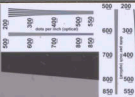
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
L*	38.76	65.15	49.61	43.54	55.52	70.42	63.13	40.08	51.75	95.34	92.09	86.92	82.37	72.17	62.32
a*	13.81	19.21	-4.20	-12.89	8.78	-32.39	35.43	10.25	47.36	-0.90	-0.92	-1.12	-1.12	-1.05	-1.10
b*	14.69	17.92	-21.33	22.66	-24.31	-0.48	57.84	-44.77	16.93	1.90	1.46	0.97	0.56	-0.04	-0.01

D50 Illuminant, 2 degree observer

Density →

0.05 0.09 0.16 0.22 0.36 0.52

Don Williams

	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
L*	49.61	38.89	28.60	17.97	9.50	4.33	30.32	72.50	72.10	29.51	55.60	43.48	82.02	52.85	50.86
a*	-1.29	-0.23	-1.09	0.04	0.45	0.32	22.13	-22.92	19.51	13.42	-38.46	50.74	3.28	49.90	-27.78
b*	-0.10	-0.48	0.07	0.09	0.25	-0.47	-19.02	56.08	67.85	-47.69	32.19	29.13	78.75	-12.86	-27.68

0.75 0.98 1.24 1.64 1.96 2.38

All values are batch averages

M000873